

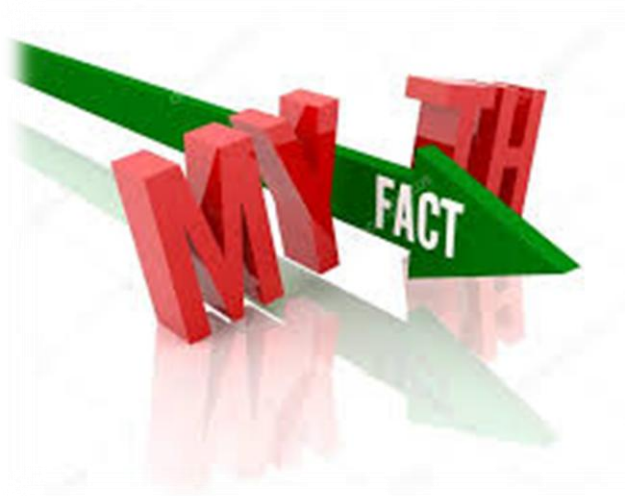
USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Всеукраїнський тренінг для грантерів проекту ПУЛЬС “ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ 3.0”

МІФИ ТА ФАКТИ РЕФОРМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Людмила Мозгова,
аналітик Аналітичного центру
Асоціації міст України,
кандидат педагогічних наук

27-28 лютого 2019 року
Київ

ПУЛЬС
Зміни заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 1. Реформа призводить до закриття шкіл та вимирання села

ПУЦЬС
Зміни заради
майбутнього

Децентралізація в освіті передбачає:

ОТГ отримують заклади до комунальної власності цих громад

- Послуги наближаються до місця проживання їх споживача

Створення опорних шкіл та концентрація для них ресурсів

- Зростає якість освіти та поступово вирівнюється рівень освіти в сільській місцевості

Повноваження у сфері управління освітою збільшуються, запроваджується автономія закладів освіти

- Зростає відповідальність за прийняті рішення місцевою владою та керівником закладу освіти

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

ОМС , у тому числі ради ОТГ, набувають права засновників закладів освіти, а саме:

затверджують установчі документи закладу освіти, їх нову редакцію та зміни до них;

укладають та розривають трудовий договір (контракт) із керівником закладу освіти у порядку, встановленому законодавством та установчими документами закладу освіти;

затверджують кошторис та приймають фінансовий звіт закладу освіти у випадках та порядку, визначених законодавством;

здійснюють контроль за фінансово-господарською діяльністю, дотриманням установчих документів закладу освіти, а також за недопущенням привілеїв чи обмежень за різними ознаками;

забезпечують створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;

реалізують інші права, передбачені законодавством та установчими документами закладу освіти.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

**Громада вирішує,
куди витратити гроші платників
податків: чи на утримання
приміщення школи, чи,
забезпечивши кращі умови навчання
дітей, на інші потреби громади?**

Н-д, вартість утримання 1
дитини на рік у
Київській ЗОШ I-III
ступенів Сосницької ОТГ
(Чернігівщина) –
52 тис. грн.

Вартість утримання 1 учня
в рік по Україні
16 тис. грн.

ІНІЦІАТИВА
Зміни заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Основні ризики, пов'язані з проведенням оптимізації мережі

Важливо, щоб відбулось об'єднання громади, а потім утворився освітній округ, а не навпаки

Соціальне невдоволення батьків та педагогів

Невідповідність інфраструктури та потреба вкладати кошти у неї (наявність доріг з твердим покриттям для забезпечення зручного довозення учнів та вчителів до опорного закладу)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Основні переваги, пов'язані з проведенням оптимізації мережі

Підвищення якості освіти та конкурентної спроможності випускників опорної школи під час вступу до закладів вищої освіти

Повне **фахове** педагогічне навантаження педагогічних працівників

Економія коштів “батьківських гаманців” на репетиторів (за умови правильно організованого навчання в старшій школі)

Економія коштів місцевих бюджетів та можливість спрямовувати їх на інші потреби освіти чи громади

Підвищення ефективності управління освітою

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 2. ОМС виконуватимуть і надалі інструкції “згори”

ПУІС
Змін заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Мета реформи – наблизити послуги до споживача та надати право ОМС приймати самостійно рішення

Скасовуються типові положення та інструкції, запроваджується автономія закладу освіти (фінансова, академічна, організаційна та кадрова автономія). Н-д, через скасування атестації закладів знято функцію контролю за закладами освіти з обласних органів управління освітою ЗУ “Про освіту”

Закони є більш ліберальними і дозволяють ОМС самостійно визначати “правила гри” (затверджувати власні положення з урахуванням місцевої специфіки). Н-д, ЗУ “Про освіту” дозволив затверджувати положення про конкурс на керівника закладу освіти (МОН згодом видало наказ від 28.03.2018 № 291 і затвердило Типове положення, бо не всі ОМС були готові розробляти свої документи, але право ОМС на основі Типового затверджувати своє збереглося)

ОМС отримує власні доходи, що дозволяє самостійно приймати рішення про використання коштів місцевих бюджетів. Н-д, порівняймо цільове призначення освітньої субвенції 2016 року та 2019 року та використання коштів місцевих бюджетів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 3. 12-річна освіта лише для того, щоб довше вчитись у школі

ПІУІС
Змінює заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Реформа освіти передбачає:

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Реформа загальної середньої освіти

Рівні освіти

Зміст реформи

**Початкова освіта
(школа)**

4 роки

Зміна Державного стандарту початкової освіти та освітніх програм (2018 рік), створення освітнього середовища, підготовка вчителів до роботи за новими методиками

**Базова середня освіта
(гімназія)**

5 років

Зміна Державного стандарту базової середньої освіти та освітніх програм (2019 рік), створення освітнього середовища, підготовка вчителів до роботи за новими методиками

**Профільна середня освіта
(ліцей)**

3 роки

Зміна Державного стандарту профільної освіти та освітніх програм (2020 рік), створення освітнього середовища, підготовка вчителів до роботи за новими методиками

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Переваги запровадження 12-річної освіти:

Учень, як стверджують психологи, старшої школи після 12 років навчання більш готовий здійснити свідомий вибір майбутньої професії

Науковці НАН України, порівнявши години навчальних планів Радянської України та сучасних навчальних планів, встановили, що сучасні школярі недоотримують значну кількість навчальних годин, тому треба або вчитись весь час по суботах, або додати рік навчання в школі. **При цьому зменшити навантаження, що зараз призводить до ряду хвороб**

Запровадження 12-річного навчання компенсується скороченням підготовки на бакалавраті у закладах вищої освіти (з 4 до 3 років). Для тих батьків, чий діти будуть навчатись за контрактом, це суттєва економія коштів.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 4. Чим менше учнів у класі, тим краща освіта

ПІЛІС
Змінює заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Малокомплектні класи несуть такі ризики:

В учнів відсутні навички комунікації

Дітей у класах, де менше 5 учнів, переводять на індивідуальну форму навчання. А програми індивідуальної форми навчання мають значно менше годин. **Учні не отримують достатню базу компетенцій, тобто далі вони є менш успішними.**

Відсутнє професійне зростання вчителів.

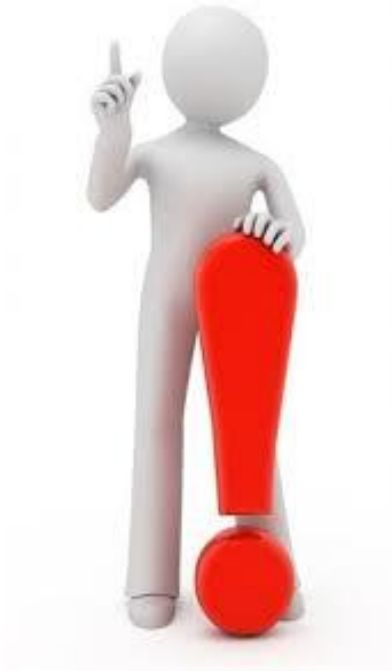
Відсутня конкуренція, як між дітьми, так і між учителями

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Варто аналізувати наявні ресурси:

- 1. Обсяг місцевого бюджету на рік та видатки на освіту**
- 2. Обсяг освітньої субвенції**
- 3. Обсяги інших трансфертів**

**Рациональне використання
ресурсів дозволить
створити більше благ та
покращити якість послуг
для громади**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Напрями державних субвенцій:

- Освітня субвенція (заробітна плата вчителів, які викладають загальноосвітні дисципліни у школах та закладах професійної освіти)
- Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (придбання меблів та обладнання за принципом співфінансування із місцевими бюджетами у закладах загальної середньої освіти)
- Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (оплата занять та придбання навчального обладнання) (заклади дошкільної та загальної середньої освіти)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Напрями фінансування освіти з місцевих бюджетів базового рівня:

- Оплата праці непедагогічних працівників шкіл та повне утримання закладів загальної середньої освіти
- Повне фінансування закладів дошкільної та позашкільної освіти
- Фінансування закладів професійної освіти містами-обласними центрами (крім оплати праці педагогічних працівників, які викладають загальноосвітні предмети)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 5. Чим ближче дитина проживає до школи, тим краще

ПУЛІС
Змін заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Чому краще обирати заклад освіти за показником “якість надання освітніх послуг”, а не “місце розташування”?

Науковці стверджують, що лише дитина початкових класів має проживати недалеко від школи (це пов’язано з фізіологією)

Навчання в опорній школі дозволяє розвивати комунікаційні навички у дітей, отримувати знання від учителів-предметників

Ресурси громади насамперед спрямовані в оснащення освітнього простору опорної школи, а отже, такий заклад має кращу матеріально-технічну базу

Випускник опорної школи є більш конкурентноздатним при складанні ЗНО, а отже, вступу до закладу вищої освіти

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 6. Краще не брати повноважень в освіті, хай це далі робить район

ПУІС
Змінює заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Чому краще ОТГ бути засновником закладу освіти?

Представники громади очікують кращих послуг, які може гарантувати лише засновник

Засновник вирішує питання фінансування, а отже, управляє ресурсами і не залежить від рішень району

У закладах освіти батьки – електорат для виборчих посад: від задоволення якістю освітніх послуг залежать результати виборів

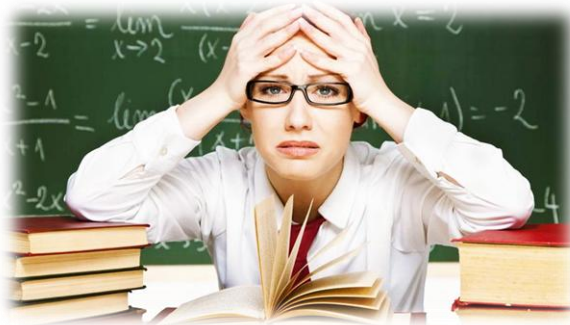

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 7. Учителів звільняють у результаті оптимізації мережі

ПУІС
Змінює заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Що отримують учителі в результаті оптимізації?

Під скорочення потраплять лише ті, хто не захоче прийняти істотні зміни умов праці (наприклад, їздити працювати в опорну школу)

Отримують повне педагогічне навантаження та можливість професійного росту

Отримають можливість читати предмети за фахом, а не “суміш з різних предметів” на ставку

Отримають час для родини, бо скоротиться час підготовки до занять

**Учителі – носії змін.
Змінюючись самі,
вони змінюють інших
і середовище!**

ПУЛС
Зміни заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 8. У селі неможливо забезпечити рівень освіти, як у місті, через відсутність фахівців

ПІУІС
Змін заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Де брати фахівців?

МОН розробило програму, що дозволяє випускникам сільських шкіл першочергово вступати до закладів вищої освіти, отримувати освіту вчителя чи медика з подальшим поверненням працювати в громаду

Донорські організації в Україні організують ряд безкоштовних програм для навчання фахівців, окрім того, впроваджуються онлайн курси для посадових осіб органів місцевого самоврядування та інших представників громад (Н-д, платформа Prometheus)

У випадку, коли орган управління освітою очолює особа без педагогічної освіти, працівниками цього органу є педагоги. При цьому керівник органу є менеджером, що керує процесом, а рішення приймають фахівці з відповідною освітою (Така ситуація є в ряді міських громад України й успішно функціонує)

Освіта

Про галузь
Проблеми та шляхи вирішення
Контакти

Стратегія розвитку галузі
Корисні посилання

Головна АМУ
Галузевий діалог

Перегляд

Редагувати

Форум: обговори з колегою

Обговори проблемні питання,
обміняйся досвідом, створи тему
для розмови

Закони: розробляй, впроваджуй

Допоможи до обговорення
законодавчих ініціатив

Консультація: запитай експерта

Заповнявши анкету, отримай
консультацію експерта

Анонси

Новини

Всі новини

Klitschko Foundation
запрошує школи до 4
березня 2019 року
зареєструватися для
участі в еко-освітньому
проекті Zero Waste
School
21 / Лютий, 2019

МОН розпочало
розробку нормативно-
правових актів на
виконання Закону
України щодо протидії
булінгу
20 / Лютий, 2019

Ситуація з обладнанням
у закладах професійної
змішаної освіти
відкрито понад 180
НП І в сучасною
технікою та
матеріалами.
гендиректор Ірина
Шуцькіч
20 / Лютий, 2019

Klitschko Foundation
ідкрив набір у літню
школу для активних
дітей: набір триває

Е-дайджест
"Освіта"

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 9. Сертифікація – факт недовіри до вчителя

#сертифікаціявчителів

**Пілотна
сертифікація
вчителів**

#сертифікаціявчителів

ПУІС
Зміни заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Чому вчителям важливо брати участь у сертифікації?

Сертифікація дає можливість оцінити власний професійний рівень і зрозуміти напрями самоосвіти

Сертифікація є добровільною! Якщо не вдалось скласти, ніхто нікого не каратиме, а вчитель пройде атестацію. Якщо ж вдалось пройти сертифікацію, атестація зараховується автоматично.

За результатами сертифікації на термін дії сертифіката (3 роки) вчитель отримує щомісячну доплату 20% до посадового окладу (ставки заробітної плати)

Сертифікований учитель є вчителем-новатором, тому першочергово залучається до експериментальної та інноваційної роботи в закладах освіти

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міф 10. Проблеми в освіті на місцевому рівні вирішуються тільки Міністерством освіти і науки України

ПУІС
Змінює заради
майбутнього

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Функції органів управління освітою:

Кабінет Міністрів України

забезпечує проведення державної політики у сфері освіти та рівні умови розвитку закладів освіти всіх форм власності та ін.

центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки (Міністерство освіти і науки України)

забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки; затверджує стандарти освіти формує пропозиції про обсяг освітніх субвенцій, державного фінансування середньої, професійної та ін.

центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти (Державна служба якості освіти України)

проводить інституційний аудит закладів освіти, сертифікацію вчителів, забезпечує контроль за якістю освіти

державні органи, яким підпорядковані заклади освіти

беруть участь у реалізації освітньої політики; розподіляють державне фінансування закладів освіти, що перебувають у сфері їх управління; беруть участь у формуванні стандартів освіти та ін.

органи місцевого самоврядування (міські, селищні, сільські та районні ради)

відповідають за реалізацію державної політики у сфері освіти та забезпечення якості освіти на відповідній території, забезпечення доступності **дошкільної, початкової та базової середньої освіти, позашкільної освіти;**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

**Звертатись слід лише в компетентні органи, оскільки
МОН не вирішуватиме питання, що перебуває в
компетенції ОМС**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Асоціація міст України
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ВА ОМС “Асоціація міст України”

**вул. Січових Стрільців, 73, 11-12 поверхи,
м. Київ, 04053**

**380 44 486 28 78 /тел./факс/приймальня/
380 44 486 30 82 /Аналітичний центр АМУ/**

e-mail: info@auc.org.ua

Прес-служба: press@auc.org.ua

e-mail аналітика: mozgova@auc.org.ua

Галузева платформа:

<http://www.auc.org.ua/galuz/osvita>

ПІЛІС
*Зміни заради
майбутнього*